

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Centru (jud. G. Manoli)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, L. Popova, Iu. Cotruță)

DECIZIE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Svetlana Filincova, Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zadiriienco Anna împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la anularea deciziei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Zadiriienco Anna și casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă:

La 15 aprilie 2016, Zadiriienco Anna s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne privind anularea deciziei.

În motivarea acțiunii a indicat că în luna iulie 2015 din cauza conflictului armat din estul Ucrainei a plecat de la domiciliul său din or. Donețk în s. Yalta regiunea Donețk, unde s-a aflat o lună și jumătate, după care s-a deplasat în s. Sergheevca regiunea Belgorod-Dnestrovsk, unde a stat 18 zile, iar ulterior a venit în Republica Moldova, mun. Chișinău, toate acestea fiind comunicate la interviul petrecut de reprezentanții Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne.

Susține că împreună cu doi copii minori a venit la soțul său Zadiriienco Roman, care se află de o perioadă de timp în Republica Moldova.

Menționează că feciorul său, xxxxx are un viciu xxxxx, astfel a fost nevoită în luna noiembrie 2015 să meargă în Ucraina la un spital din Kiev pentru consultații și îngrijiri medicale.

Explică că potrivit deciziei contestate nr. 40/16/DR din 09 martie 2016 reclamanta ar putea locui în alte zone ale Ucrainei, dar Zadiriienko Anna pretinde că nu s-a ținut cont de încercările sale anterioare de a se stabili în alte zone ale Ucrainei și de faptul că, drepturile sale fundamentale ar putea fi încălcate.

Relevă că situația din Ucraina nu s-a schimbat, dar din contra numărul persoanelor intern strămutate s-a dublat, în pofida înțelegerilor privind încetarea focului, ostilitățile din regiune continuă să fie raportate. Deși există o descreștere a acestor atacuri, totuși situația cu privire la securitatea civililor rămâne tensionată.

Precizează că este prea devreme de a constata că ostilitățile din regiunea Donețk au încetat, ca urmare a acordului din 15 septembrie 2015 de la Minsk. Astfel de acorduri au fost încheiate și anterior, însă situația umanitară și securitatea din regiune nu s-a ameliorat.

Solicită reclamanta anularea deciziei Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne nr. 40/16/DR din 09 martie 2016.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19 ianuarie 2017 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Zadiriienko Anna, ca fiind nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 a fost admis apelul declarat de Zadiriienko Anna, casată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19 ianuarie 2017 și pronunțată o nouă hotărâre prin care: s-a admis acțiunea înaintată de Zadiriienko Anna și s-a anulat decizia Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne nr. 40/16/DR din 09 martie 2016.

La data de 14 august 2017, Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond din 19 ianuarie 2017.

În motivarea cererii de recurs a indicat că cu decizia instanței de apel a făcut cunoștință la data de 02 august 2017.

Menționează că instanța de apel a examinat superficial cauza data și nu a atras atenția la rapoartele internaționale citate și invocate în decizia pârâtului cum ar fi rapoartele Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați privind posibilitatea refugiului intern, informații din țara de origine care sunt destul de actuale la momentul examinării cauzei date.

Afirmă că instanța eronat a constatat existența legăturii de cauzabilitate între temerea invocată de apelantă și riscul real de a suferi vătămări grave la momentul reînțoarcerii în țara de origine. Instanța nu a luat în considerare rapoartele

organizațiilor internaționale care reflectă situația din țara de origine a apelantei și prin care se menționează că autoritățile de stat au întreprins diverse măsuri, au emis acte normative întru protejarea și acordarea suportului persoanelor intern strămutate.

De asemenea, instanța nu a luat în considerare și faptul că pe parcursul aflării în procedura de azil, apelanta de nenumărate ori s-a întors în țara de origine în mod legal, fără a se confrunța cu careva obstacole din partea autorităților de stat din țara de origine. Ultima dată apelanta a fost în țara de origine în luna iulie 2017.

Invocă că instanța de apel în decizia sa nu a putut demonstra că apelanta este o persoană ce ar fi victimă amenințării grave și individuale la viața sau integritatea corporală din motive de violență generalizată în situații de conflict armat internațional sau intern.

Explică că instanța de fond a constatat corect circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și anume inexistența amenințării grave și individuale la viața sau la integritatea corporală din motive de violență generalizată în situații de conflict armat internațional sau intern, fapt ce a fost dovedit cu probe veridice și suficiente.

Precizează că având în vedere informațiile din țara de origine reflectate în decizie și referință, prima instanță corect a ajuns la concluzia că acțiunile îndreptate împotriva Annei Zadirienko nu au nivel ridicat de gravitate pentru a considera temerea acesteia ca fiind întemeiată și nu există o probabilitate reală ca viața și integritatea corporală să fie pusă în pericol.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 10 mai 2017. Conform materialelor cauzei decizia instanței de apel a fost expediată participanților la proces la data de 05 iunie 2017, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc. Astfel, recursul declarat la data de 14 august 2017, se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La data de 25 septembrie 2017, în adresa intimatei a fost expediată pentru cunoștință copia recursului cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Până la examinarea cauzei, Zadirienko Anna nu a depus referință la cererea de recurs declarată, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 01 noiembrie 2017, recursul declarat de Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, a fost considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Materialele cauzei atestă că Zadiriienko Anna, adresându-se cu prezenta acțiune împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne a solicitat anularea deciziei nr. 0/16/DR din 09 martie 2016.

Instanțele inferioare au emis hotărârile sus menționate.

În motivarea deciziei sale instanța de apel a indicat că din declarațiile apelantei, soțul acesteia la 19 septembrie 2014 a primit statut de solicitant de azil, care la expirare nu i-a fost prelungit, însă prin decizia nr. 62/15/DR din 04 februarie 2015 a Direcției Refugiați al Biroului Migrațiune și Azil i-a fost acordată protecție umanitară.

Colegiul reține că atât documente ce ar confirma obținerea statutului de solicitant de azil din 19 septembrie 2014 cât și decizia nr. 62/15/DR din 04 februarie 2014 în privința lui Zadiriienko Roman nu sunt anexate la materialele dosarului.

Or, în conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) și (5) din Codul de Procedură Civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi

aplicate. Instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În această ordine de idei, Colegiul constată necesitatea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel în motivarea soluției sale a făcut trimitere la decizia nr. 62/15/DR din 04 februarie 2015 a Direcției Refugiați al Biroului Migrațiune și Azil, care nu a fost cercetată în cadrul examinării cauzei.

Anume aceste acte au și stat la baza concluziei instanței de apel privind aplicarea la speța dată a art. 12 alin.(1)-(4) din Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270-XVI din 18 decembrie 2008, potrivit căruia autoritățile competente respectă principiul unității familiei în conformitate cu prevederile prezentei legi. Membrii de familie ai beneficiarului de protecție internațională beneficiază de aceeași formă de protecție și de același statut ca și beneficiarul. Prezentul articol se aplică membrilor de familie care îndeplinesc următoarele condiții: a) însoțesc beneficiarul de protecție internațională; b) se află în întreținerea acestuia și domiciliază împreună cu el; c) statutul lor personal nu este incompatibil cu statutul beneficiarului de protecție internațională. Soțul, soția beneficiază de principiul unității familiei în cazul în care căsătoria a fost încheiată înainte de intrare pe teritoriul Republicii Moldova și înainte de data solicitării azilului de către beneficiar.

În conformitate cu art. 130 alin. (3), (4) Cod de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele pricinii, probele administrate și legalitatea acestora, obligație expres prevăzută de art. 373 alin. (2) Cod de Procedură Civilă, potrivit căruia instanța de apel judecând apelul urmează să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, să aprecieze probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel după înlăturarea lacunelor menționate supra, urmează să țină cont și de circumstanțele pricinii, iar în dependență de probele administrate și

temeinicia acestora să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor invocate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, iar erorile depistate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite pricina spre rejudecare, în alt complet de judecători.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) din Codul de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat către Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare depusă de Zadiriienko Anna împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la anularea deciziei, și se remite cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Svetlana Filincova

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu